

Dosar nr. 2ra-610/20

Prima instanță: Judecătoria Botanica, mun. Chișinău (jud: V.Varaniță)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: L.Bulgac, G.Dașchevici, A.Panov)

DECIZIE

5 august 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul:

Judecătorii:

Tamara Chișca-Doneva

Ala Cobăneanu

Nina Vascan

Mariana Pitic

Nicolae Craiu

examinând recursul declarat de Alexandr Pascaru,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Alexandr Pascaru
împotriva Nataliei Fiastru cu privire la desfacerea căsătoriei,
împotriva deciziei din 21 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 27 noiembrie 2015, Alexandr Pascaru a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Nataliei Fiastru cu privire la desfacerea căsătoriei.

În motivarea acțiunii a indicat că, la 11 octombrie 2011 a încheiat căsătoria cu
Natalia Fiastru, care a fost înregistrată la Oficiul Stare Civilă Botanica sub nr. xxxx.
Împreună au un copilul minor XXXXX XXXXXX, născută la xx xxxx xxxx, care la
moment se află cu mama Natalia Fiastru.

A menționat că viața împreună cu pârîta a eșuat, iar din cauza incompatibilității
caracterelor, certurile erau frecvente. De aproximativ un an și jumătate nu mai
locuiesc împreună, nu duc viață în comun, ultima fiind stabilită cu traiul în Federația
Rusă.

A considerat că, păstrarea în continuare a familiei este imposibilă, iar acordarea
termenului de împăcare nu este necesar.

Totodată, desfacerea căsătoriei pe cale extrajudiciară este imposibilă deoarece
pârîta nu se află pe teritoriul Republicii Moldova, iar adresa de domiciliul din
Federația Rusă, nu o cunoaște.

A solicitat Alexandr Pascaru desfacerea căsătoriei încheiată cu Natalia Fiastru la
data de 11 octombrie 2011, înregistrată la Oficiul Stare Civilă Botanica, mun.
Chișinău cu nr. xxxx.

Prin hotărârea din 12 aprilie 2016 a Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău,
acțiunea a fost admisă, s-a desfășurat căsătoria încheiată între Alexandr Pascaru și

Nataliei Fiastru, înregistrată la data de 11 octombrie 2011 la Oficiul Stare Civilă Botanica sub nr. xxxx. Pentru înregistrarea desfacerii căsătoriei s-a încasat de la Alexandr Pascaru taxa de stat în mărime de 1 000% din unitatea convențională, adică 200 de lei.

Prin decizia din 21 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul declarat de Natalia Fiastru, s-a casat hotărârea din 12 aprilie 2016 a Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău și s-a pronunțat o nouă hotărâre sub formă de încheiere prin care procesul a fost încetat.

La 10 februarie 2020 Alexandr Pascaru a declarat recurs împotriva deciziei din 21 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău.

În motivarea cererii de recurs a indicat că decizia instanței de apel prin care s-a încetat procesul este ilegală, fiind emisă cu aplicarea eronată a legii.

A menționat că hotărârea Judecătoriei sectorului Varnavino, or. Nijni Novgorod din xx xxxxx xxxx care a fost pusă la baza deciziei recurate, a fost contestată și anulată prin hotărârea Judecătoriei sectorului Vetluga, or. Nijni Novgorod din 19 decembrie 2019.

A solicitat Alexandr Pascaru admiterea cererii de recurs, casarea deciziei din 21 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău cu remiterea cauzei la rejudicare.

Examinând recursul declarat de Alexandr Pascaru, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție menționează următoarele.

În conformitate cu art. 431 alin. (2) din Codul de procedură civilă, asupra admisibilității recursului decide un complet din 3 judecători.

Conform art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la data de 21 noiembrie 2019 și a fost expediată în adresa participanților la proces la data de 9 decembrie 2019 (f.d.107). Astfel, recursul declarat de Alexandr Pascaru la data de 10 decembrie 2020, este în termen.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

La 28 februarie 2020, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimatei copia cererii de recurs, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței. Însă, intimata Natalia Fiastru nu a depus referință prin care să-și expună opinia asupra motivelor invocate în recursul declarat de Alexandr Pascaru.

Prin încheierea din 24 iunie 2020 a Curții Supreme de Justiție, recursul declarat de Alexandr Pascaru s-a considerat admisibil fiind transmis pentru a fi examinat în fond.

În conformitate cu art. 441 din Codul de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

Conform art. 442 alin. (1) Cod de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

Potrivit art. 444 Cod de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Examinând recursul declarat de Alexandr Pascaru în raport cu materialele cauzei, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție concluzionează despre necesitatea admiterii recursului, de a casa decizia instanței de apel și de a trimite cauza spre rejudecare în instanța de apel.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) Cod de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

În conformitate cu art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform art. 118 alin. (1), (3) și (4) Cod de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel. Circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a cauzei sânt determinate definitiv de instanța judecătorească pornind de la pretențiile și obiecțiile părților și ale altor participanți la proces, precum și de la normele de drept material și procedural ce urmează a fi aplicate.

Conform art. 239 din Codul de procedură civilă, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședința de judecată.

Art. 240 alin. (1) din Codul de procedură civilă prevede că, la deliberarea hotărârii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării cauzei și admisibilitatea acțiunii.

După cum urmează, actele cauzei atestă că Alexandr Pascaru a încheiat căsătoria cu Natalia Fiastru la data de 11 octombrie 2011, fiind înregistrată cu nr. xxxx de către Oficiul Stare civilă sectorul Xxxxxxx mun. Xxxxxxx (f.d.6).

La 27 noiembrie 2015, Alexandr Pascaru a depus cerere de chemare în judecată împotriva Nataliei Fiastru cu privire la desfacerea căsătoriei (f.d.4).

Prin hotărârea din 12 aprilie 2016 a Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău, a fost admisă cererea de chemare în judecată și s-a desfășurat căsătoria încheiată între Alexandr Pascaru și Natalia Fiastru (f.d.65-67).

Natalia Fiastru a contestat cu apel această hotărâre solicitând încetarea procesului civil pe motiv că există o hotărâre judecătorească între aceleași părți cu privire la același obiect.

Curtea de Apel Chișinău prin decizia din 21 noiembrie 2019 a casat hotărârea din 12 aprilie 2016 a Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău și în temeiul art. 265 lit.

b) Cod de procedură civilă a încetat procesul pe motivul existenței hotărârii Judecătorei sectorului Varnavino, or. Nijni Novgorod din 2 aprilie 2015.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că instanța de apel la emiterea deciziei a aplicat eronat normele de drept procedural și a apreciat în mod arbitrar probele, rezultând din următoarele.

În conformitate cu art. 265 lit. b) Cod de procedură civilă, instanța judecătorească dispune încetarea procesului în cazul în care într-un litigiu între aceleași părți, cu privire la același obiect și pe aceleași temeuri s-a emis o hotărâre judecătorească rămasă irevocabilă sau o încheiere de încetare a procesului în legătură cu renunțarea reclamantului la acțiune sau cu confirmarea tranzacției dintre părți.

Din norma de drept precitată rezultă că pentru a fi încetat procesul este important ca în procedura judecătorească examinată anterior să fi fost examinat un litigiu între aceleași părți, cu privire la același obiect și pe aceleași temeuri și să fie pronunțată o hotărâre judecătorească care a devenit irevocabilă sau să existe o încheiere judecătorească de încetare a procesului devenită irevocabilă, emisă în urma renunțării reclamantului la acțiune.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată că, la materialele cauzei este anexată copia hotărârii Judecătorei sectorului Varnavino, or. Nijni Novgorod din 2 aprilie 2015, pe care instanța de apel a pus-o la baza deciziei sale și a dispus încetarea procesului.

Însă, această hotărâre nu a trecut procedura de recunoaștere și executare pe teritoriul Republicii Moldova conform procedurii prevăzută de Capitolul XLII din Codul de procedură civilă.

Conform art. 464 Cod de procedură civilă, instanța judecătorească a Republicii Moldova refuză să primească cererea spre examinare sau dispune încetarea procesului pornit dacă există o hotărâre în litigiul dintre aceleași părți, asupra aceluiași obiect și având aceleași temeuri, pronunțată de o instanță judecătorească a unui alt stat cu care Republica Moldova a încheiat tratat internațional în care se stipulează recunoașterea și executarea reciprocă a hotărârilor judecătorești sau când recunoașterea și executarea hotărârilor se efectuează pe principiul reciprocității. Instanța judecătorească a Republicii Moldova restituie cererea ori scoate cererea de pe rol dacă în instanța judecătorească străină a cărei hotărâre urmează a fi recunoscută sau executată pe teritoriul Republicii Moldova a fost intentat anterior un proces în litigiul dintre aceleași părți, asupra aceluiași obiect, având aceleași temeuri.

În conformitate cu art. 467 alin. (1) Cod de procedură civilă, hotărârile judecătorești străine, inclusiv tranzacțiile, sînt recunoscute și se execută în Republica Moldova fie dacă astfel se prevede în tratatul internațional la care Republica Moldova este parte, fie pe principiul reciprocității în ceea ce privește efectele hotărârilor judecătorești străine.

În atare circumstanțe, Colegiul reține ca întemeiate argumentele invocate de recurentul Alexandr Pascaru referitor la faptul că instanța de apel în mod pripit s-a limitat și a luat în considerație copia hotărârii care a fost prezentată de către Natalia Fiastru, având în vedere că această hotărâre a fost contestată.

În asemenea circumstanțe, Colegiul decelează că instanța de apel eronat a reținut ca veridic înscrisul prezentat de către Natalia Fiastru, în condițiile în care pe hotărârea Judecătorei sectorului Varnavino, or. Nijni Novgorod din 2 aprilie 2015 nu a fost recunoscută pe teritoriul Republicii Moldova. Pe partea verso a hotărârii prezentate,

ce a fost autenticată de notarul Elena Abramova din or. Nijni Novgorod, este mențiunea că această copie corespunde copiei actului ce a fost prezentat, fapt care nu poate sta la baza unei hotărâri judecătorești.

Pe lângă aceasta instanța de apel în mod restrâns a dat o apreciere circumstanțelor cauzei și nu s-a expus asupra fondului cauzei.

În această ordine de idei, Colegiul relevă că instanța de apel examinând cauza nu a cercetat cumulul de probe prezentate de către participanții la proces în cadrul derulării cauzei în instanțele de judecată, ci și-a axat poziția de încetare a procesului doar în baza copiei hotărârii judecătorești străine, fără ca aceasta să fie autenticată în modul corespunzător și să conțină mențiunea că este o hotărâre irevocabilă.

Din considerentele menționate supra și pornind de la faptul că eroarea admisă la judecarea cauzei în instanța ierarhic inferioară nu poate fi corectată de instanța de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de Alexandr Pascaru și a casa decizia instanței de apel, cu trimiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel pentru a fi examinată în fond, în alt complet de judecată.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c), alin. (3) și (4) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de Alexandr Pascaru.

Se casează decizia din 21 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Alexandr Pascaru împotriva Nataliei Fiastru cu privire la desfacerea căsătoriei și se restituie cauza în Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,

Judecătorul:

Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii:

Ala Cobăneanu

Nina Vascan

Mariana Pitic

Nicolae Craiu